

Es de trei ori in septimana: Mercuri-a, Vineri-a si Domineca, candu o cola intraga, candu numai diumetate, adeca dupa momentul impregiurailoru.

Pretilu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
diugetatu de anu	4 " "
patrariu	2 " "
pentru Romania'a si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
diugetate de anu	8 " "
patrariu	4 " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la tott dd. corespundintu a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune Josefstadt, Langegasse Nr. 43, unde suntu a se adresa si corespondentiile, ce priuescu Redactiunea, administratiunea sau speditur' a cate vorfi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publicu.

Pentru anuicis si alte comunicatiuni de interesu privatu — se respunde cate 7 cr. de linie repetirile se facu cu pretiu scadiutu. Pretiulu timbrului este 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Viena 25 jan. / 6 febr. 1869.

Miscamintele electorali in Ungaria ajunsera a produce cateva spargerii de capete in cercurile de medianopte ale tierii, pre unde — dupa esperiintiele din trecut — asemenea escese sunt mai in-pamentenite de catu in cercurile de mediadi-resaritu ce le locuescu romanii, serbiu scl.

Conchidiendu de la aceste escese, ar sminti forte celu ce ar afirma ca compatrioti nostri slovaci si ruteni de la medianopte pora unu interesu mai mare pentru alegeri de catu noi. E tocm'a din contra. Scimu pre bine ca slovacii si rutenii, din cam 60 de cercuri electorale ce li stau la despusetiune, abie trimitu 1 (di: unulu) deputatu natiunalistu de alu loru (pe d. Dobrzanski) — pre candu romanii, din cercuri cu multu mai putiene, sunt la 30, scotu unu numeru frumosielu de deputati.

De ce dar se batu slovacii, candu densii n'au de cugetu a resiste magiarismului si influintiei partiteloru magiare neci pre atata catu resistemu noi? Se batu pentru vinu, vinarsu, bacsisu etc. cate unu principiu natiunalu sanetosu in mediloculu acelu miscaminte, este raritate casf corbulu celu albu. Atatu este de trista starea moralei natiunali si a moralei sociali in cercurile de medianopte, — biete popora!

Abie se pote gasi undeva in lume nisce dovedi mai triste despre efeptele beuterei si ale venatului de oficie. Celu ce vre se studie fisiologia politica, gassesce acolo unu magasinu mare plinu de instructiuni.

Beutur'a s'a incuibatu la poporulu slovacu, in catu densulu nu mai scie ca acesta este rusine, ci tocm'a se falesce cu dens'a. Astfelu vedi cate unu omu care, dupa ce a beutu cev'a-si putientelu fora a se fi imbetatu anca, elu incepe a se portu casf unulu beatu deplinu, presupunendu ca acesta i face onore. Asemene poporu apoi, nu e capace a precepe in politica interesele sale, si cu a-

tat'a mai putienu a le esprime, ci se pleca celuia ce-i pote da mai multu de beutu, si-i potu da: magiarii nobili (desclinitu din aristocratia nalta) asiediati pindre slovaci.

Dar ni se va dice: Unde li e intieligintia? Ei, d'intru unu asemenea materialu, ce intieligintia pote cresce, daca nu un'a carea se semeue materialului! In adeveru, slovaculu inteliginte nu cerca unu pocaru de vinarsu, care se-lu imbete numai pentru cateva mominte de a nu precepe interesele sale natiunali, ci cerca unu oficiu inaltu, carele se-lu imbete pentru multi ani seu pe vietia intraga.

Astfelu vedemu pre inteligintii slovaci (cei mai numerosi in tota tier'a, in catu cu numerulu mai ca intrecu pre inteligintii tuturoru celoru lalte natiuni) trecendu de intieliginti magiari, si anca pana a nu vorbi bine magiarsce (caci natur'a li-a datu unu defeptu natiunalu de nu potu pronuncia perfectu magiar'a) densii sunt mai magiari de catu magiarii, numai ca se ajunga prin oficie grase. Si ajungu, administrandu-le in numele si spre folosulu magiarismului, in catu natiunea loru (despre care nu vor se scie, ma se sentiescu vatemati daca li se pomenesce de ea) n'are neci unu folosu, ea remane in miseria si ignorantia.

Astadi, daca Ddieu ar face minune de ar insufla sentieminte natiunali tuturoru acestoru slovaci intieliginti, ai vede golindu-se academi'a scientifica magiara, golindu-se birourile ministeriali, clerulu rom. cat. de sus pana jos, universitatea etc. era natiunea magiara ar fi redusa la o putienetate neprecalculabila.

In adeveru slovacii au si cati-va inteliginti adeveratu natiunalisti, dar sunt atatu de putieni, in catu aceia au totu cuventulu a eschiamu: Potemu plange, inse nu potemu ajuta! — Noi ii compatiimu, si sentimu cu durere lips'a deputatiloru natiunali din partea loru in diet'a candu luptamu in caus'a solidara natiunala.

De la starea slovaciloru potemu

noi inveti: unde lu duce pe unu poporu beutur'a si venatulu de oficie, mai vertosu candu amendoue aceste rele mergu impreuna pasu de pasu? — Si fiindu ca beutur'a incepe a se incuibu si intre romani, este detorintia pretiloru, invetiatoriloru si a tuturoru carturariloru nostri se-lu desvetie pe poporu de la acesta ticalosia, aretandu-i daunele materialu, fisice, morali si politice.

Se combatemu bet'la la poporu, era la inteligintia se combatemu venatulu de oficie. Sunt modruri destule, prin cari fie-care inteliginte si-pote castiga o sustienere onesta in virtutea munciei sale spirituali ori fisice, caci numai sustienerea castigata cu titlulu celu nobilu alu munciei cotidiane pote da stima si valore individului. In oficiu se nu intre romanulu inteliginte, de catu numai atunci candu pote intru ca romanu de omenia cu credintia sa romanasca, era nu sub conditiunea candu oficiulu i se imbia cu pretiulu mersiavu d'a se lapeda de interesele natiunei si de demnitatea sa primindu rola unui servu. Candu nu se vor gasi servi intre noi, atunci vom pote e-lupta se intramu in oficie si ca domni, cu demnitatea nostra.

Acesta combatere a inaugurat'o deja meetingulu de la Logosiu (vedi mai la vale), lovindu partia deakista, medilocitu a lovitu pre cei ce veniza oficie. Carturarii nostri duca acum combaterea si intre poporu, lovindu bet'la.

Duseramu desbateru acestei cause cam lungu, de nu ni remane spatfu pentru cele lalte, deci le pomenimu numai pe scurtu: ungurii au de cugetu se duca in Transilvania legile loru civile si penale; la Bucuresci s'a schimbatu ministeriulu, si e vorba ca ce-lu nou se-lu infintieze I. Brateanu, D. Ghica si M. Cogalnicianu; Greci'a n'a respunsu inca la dechiaratiunea conferintiei europene, caci s'a schimbatu ministeriulu si prin urmare respunsulu se amena pana la compunerea unui cabinetu nou.

Pasivitatea legala a Romaniloru din Transilvania.

Manifestatiunile natiunale ale Romaniloru de a nu partecipa la alegerile pentru diet'a din Pesta, cari manifestatiuni se repetiescu mai in tote locurile in Transilvania, sunt totu atate proteste in contra acelei teorie, contrarie principiloru moderne ale dreptului de statu, dupa care diet'a din Pesta a crediutu, ca nisce concluse istorice ale unei corporatiuni feudalistice ar da si unu destulu titlu de dreptu spre a pote realisa in forma mai placuta de legalitate — tendintiile morbouse ale unei suprematii natiunale.

Manifestatiunile acestea din partea poporului romanu transilvanenu sunt inse totodata si totu-atate aprobatiuni ale acelu proieptu de resolutiune a deputatiloru natiunali, pre carele diet'a, pote si sedusa prin coincidentia momentana de giurstarti favorabile, l'a reieptatu, si a carui ideia fundamentala culmineza intr'aceea, ca: Desf o legatura mai strinsa intre tierile sorori e unu postulatu inderatu alu ambeloru interese bine precepute, totusi o garantia adeverata a tuturoru intereseloru nu pote se jaca nici candu in conclusele unilaterale ale unui faptoru numai, ci de o potriua in conlucrarea si aceluia laltu faptoru, pana acu eschisu, adeca alu poporulu romanu; va se dica: cestiunea uniunei nu pote fi deslegata bine si definitivu numai prin diet'a din Pesta, ci si prin conlucrarea unei diete transilvanene, in carea poporulu romanu cauta se fia reprezentatu pe base democratica si amesuratu valorei sale adeverate.

Deca este nenegabilu, ca necesitatea politica a unei atare legature mai strinse intre Ungaria si Transilvania nu pote se jaca neci candu in ori ce felu de concluse feudalistice, ci ea pote se jaca numai in comuniunea de interese a natiuniloru interesate: atunci de alta parte neci indreptatirea acestei preten-

FOISIORA.

Teori'a esametruului.

I. Observandu cumca unii poeti incerca a introduce versulu esametricu si in poesi'a romana, credemu ca n'ar strica o desfasurare a reguleloru esametrice, cu atata mai vertosu de orace vediu, ca esametrele, ce le-am cetitu pana acum'la in limb'a romana, nu sunt facute dupa regul'e recerute.

Unu esametrulu urditu bine, este unu versu frumosu, unu versu plinu de putere si de vietia; lipsindu-i inse conditiunile necesarie, este sarbedu, monotonu, nesuferibilu. Esametrulu s'a intrebuintiatu de catra poetii clasici (grecesci si latini) in genere pentru poesi'a epica (enaritiva), din caus'a acesta s'a si numitu versulu eroicu. Trupin'a lui primitiva a constatu din 6 dactile, adeca:

— — — — —

Form'a acesta inse a suferitu in decursulu timpuriloru necesari modificatiuni, cari delaturara monotoni'a produsa prin numeroasele picioare dactilice. Deci mai antaiu s'a inlocuitu piciorulu alu 6 printr'unu spondeu seu trocheu, adeca:

— — — — —

Mai departe s'a delaturatu monotoni'a prin aceea, ca pentru cele 4 picioare dantaiu

s'au adoptatu nu numai dactile, ci si spondeu, asi ca fie-care dactilu pote fi inlocuitu printru unu spondeu, d. e.:

— — — — —

Piciorulu alu 5 este in regula unu dactilu. Prin modificarile acestea a capetatu versulu esametricu unu pasiu maesteticu, unu aventu inspiratoriu. Dactilele fora spondeu sunt pre leganatore; spondeele fora dactile sunt grede; amesteculu amendurora incungiura acole contraste nesuferibile. Si piciorulu alu 5 se pote inlocui cu unu spondeu, inse in casulu acesta piciorulu alu 4 cauta se fie unu dactilu, adeca:

— — — — —

Se afla ici colu si esametre compuse numai din dactile, afora de piciorulu alu 6, carele, dupa cum disei mai sus, trebuie se fie unu spondeu seu trocheu, precum:

Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.
Virgil. Aen. 8, 596.

De alta parte sunt erasi atari esametre, ce constau, cu deosebire de piciorulu alu cincelea, numai din spondeu, d. e.:

Illi inter sese magna vi brachia tollunt.
Virgil. Georg. 4, 174.

Dara astfelu de esametre curatu dactilice si curatu spondeice se facu cu scopu anumitu de catra poeti, spre a desemna prin unele iutiela, era prin altele greutatea unei miscari seu lucrari. Formulele acestoru doue soiuri de esametre sunt:

1. — — — — —

2. — — — — —

Candu se inlocuesce piciorulu alu 5 printr'unu spondeu, atunci poetii, mai vertosu cei latini, grigescu, ca piciorulu alu 4 si alu 5 se conste numai dintru unu cuventu de patru silabe lungi, d. e.:

Et vetus in tela deducitur argumentum.
Ovid. Metamorf. 6. 69.
Nexilibus flores hederis habet intertextuos.
Idem 6, 128.

II. Unu momentu de insemnetate principala privitoriu la constructiunea esametruului este acela, ca haturile (cascaturele) nu sunt permise in versulu acesta. Poetii greci le delaturaza prin aceea, ca apostrofaza un'a din cele doue vocale, cari producu cascatur'a, precum:

ἀνδρὰ τ' ἀνομήνην, ῥοσὶ καὶ χρόνον ἦδ' ἴα καλὰ.
Imnele Omertoe V. εις Δήμητρα V. 6.
ἦ δ' ἄρα θαμβήσας ὠρέετο χερσὶν ἄμ' ἄμφω.
Ibidem V. 15.
πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαφεν.
Iliad. Iul Om. 1, 3.
οἰονοῖσι τε πασι — Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή —

Alu doile medilocu, prin care delatura poetii greci haturile, este contopirea seu contragerea a loru doue vocale in una, precum:

ἠρώων, ἀντὸς δὲ ἐλάρια τεύχε χύεσσι.
ἀντάρ δ' τ' ἐς νῆας τε ἴδοι καὶ λαὸν Ἀχαιῶν.

Poetii latini clasici se sierescu numai

forte a rare'ori de apostrofarea haturiloru, cu atat'a mai vertosu inse de contragerea si de contopirea a loru doue vocale, precum:

Fortunata Priami cantab' et nobile bellum.
Horatiu. Epist. II. 3, 137.
Vitalis, metuo et majorum ne quis amicus.
Satirele lui Horatiu II. 1, 61.
Legem tendere opus; sine nervis altera quidquid.
Ibidem versu 2.
Scripturus; neque te ut miretur turba laboreg.
Ibidem 10, 73.

Hiatulu a fostu si va remane purure pe'ta cea mai uricioasa a poesiei. Poetii greci si latini s'au feritu de haturi, si pentru aceea suntu versurile loru in genere, dara mai cu seama esametrele atatu de elegante si placute la audiu. Ar fi de doritu ca si poetii nostri natiunali se incungiure haturile cu mai multa acuratetia, si atunci va suna si poesi'a romana mai dulce si mai armoniosu.

III. Alu doile momentu principalu, care privesce partea formalu a esametruului, sunt cesurele (taiaturele), cari desfacu versulu in mai multe parti, spre a inlesni respirarea in decursulu titulu. Versulu esametricu este mai lungu, de catu se se pota ceti intr'unu suflatu, din caus'a acesta au staveritu poetii in lantrulu versului unulu seu si mai multe puncte pentru resuflare, cari se numescu cesuri. Cesur'a cade numai dupa finea unui cuventu, intielegendu-se de sine, ca la mediloculu cuventului nu resufla nimene.

Cesur'a cea mai frisca si mai indatinata cade in piciorulu alu 3 indata dupa silaba prima, carea se numesce arsa (arsis), seu si

ale deputatilor romani Trneni, nu s'a primitu neoi macar o „iota“ in dreptulu publicu.

Ei bine! daca densii nu potu face, nu potu eluptá „nemica“ in dieta, — apoi daca vor romané a casa anca nu li se póte interplá ceva mai putienu de catu acea „nemica.“

Va se dica, in casulu celu mai reu, politic'a de passivitate nu póte se fie mai putienu eficace de catu a activitatei, fiindu cá eficacitatea politic'e de activitate s'a doveditu tocm'a de — nula.

Insc, chiar si in acelu casu reu candu eficacitatea nemedilocita a passivitatei ar fi nula cas' a activitatei, o dobanda si anca necontestabila totusi am castigatu prin passivitate, adeca: am castigatu acea cá despre legile facute in contr'a nóstra nu va poté dice neoi Europ'a neoi ungerii cá sunt facute cu consentiementulu nostru, cá ne-am fi invoitu la nedreptatirea nóstra, cá am renunciatu la dreptulu eternu. Acésta dobanda, acestu capitalu moralu, nu póte fi perdutu pentru in-treprenderea in carea lu vom asiediá.

III. Cine o recomanda?

Politic'a de activitate, pana acum'a n'a recomandat'o nimene romanilor din Transilvania de catu numai d. Puscariu; si in adeveru, asta politic'a n'ar fi potutu atrage a supras' neoi odata atate suspitiunari cas' acum cá o recomanda tocm'a dsa, carele si-a stersu numele de sub proieptulu de resolutiune in caus'a Transilvaniei.

Cá ni-am pusu intrebarea: cine? nu vremu se ne atingemu de persóna, de catu numai de referint'a factica existinte intre dens'a si intre politic'a ce o recomanda.

Dupa ce scimu cá d. Puscariu este funtionariu intr' dnu guvernulu de partia care lovesce credint'a politica a natiunei romanesci, si dupacé vedemu cá dsa recomanda o politica de a partitei ce lovesce, — ne intrebámu: cum póte acésta se fie totodata si o politic'a de a natiunei iovite? cum se póte combiná o procedura solidara si unu consentiementu intre celu ce bate si celu ce suferé?

Éca caus'a suspitiunarii nóstre; d. Puscariu recomanda o politica ce vine la socotéla postului ce-lu ócupa dsa cá funtionariu.

Nu ni-ar veni a minte se suspitiunámu pe atare funtionariu guvernialu, daca l'am vedé recomandandu o politica antigubernamentalá. Asisdere n'ar fi de suspitiunatu prè tare, daca politic'a de activitate n'ar recomandá-o tocm'a atunci candu insusi vre se fie alesu de ablegatu.

Adeca, am sci — des' nu acceptá, dar celu putienu a — stimá mai multu parereá dlu Puscariu, daca dsa ar dice alegatoriloru sei: „Unii vreu passivitate si altii activitate, adeca e sfasitare. Eu sum aderintele activitatei prin urmare ar trebui se intru in actiune. Inse fiindu cá existe acea sfasitare, si fiindu cá prin recomandarea activitatei asiu poté fi suspitiu-

natu ori cá facu acésta pèntru interesulu meu materialu, intielegu salariele de ablegatu, ori cá lucru ca omu guvernamentalu, deci ca se delaturu, pre catu potu, acésta suspitiune: candu vi recomendu activitatea, dechiaru totu odata cá eu nu *primescu mandatu de ablegatu*, ca se nu se póta dice cá am recomendatu activitate numai pèntru *ca se ajungu deputatu*. CREDU DARA CUMCA RENUNCIANDU DIN CAPULU LOCULU LA MANDATU, DOVEDIUI SINCERITATEA RECOMENDARII MELE PURCESE DIN AMÓRE CATRA NATIUNE.“ Asié candu ar vorbi d. Puscariu, am sci se stimámu cev'a-si mai multisioru parerea dsale.

Dar mai este inca unu modu, prin care d. Puscariu póte dovedi publiculu cá e omu de buna credintia candu recomanda activitatea, si cá are curagiulu ce l'inspira asta credintia. Acestu modu e: se conchiame ori unde unu meetingu (guvernulu nu-lu va impedeá sciindu-lu pèntru politic'a de activitate) alu inteligintiei natiunale, desfasiore acolo parerea sa, si apoi arete decisiunea meetingului, se scóta activitatea la cale daca va poté!

Celu ce se sente destulu de tare in credint'a sa, n'are se se téma de meetinge. Deci se ve vedemu? Atunci am poté se ne desbracámu — precum dorim — de suspitiunari, cari numai cu durere le pronunciamu, si le pronunciamu numai cá ni impune sant'a causci. Pana atunci afirmámu cá romanii vreu passivitate.

IV. De ce se recomanda?

Se dice cá vine in dieta cate o cestiune strinsu Transilvana, ici publica colé cev'a-si mai privata, si pèntru acestea ar trebui se fie de fatia si deputati Transilvaneni, cari se iecuvèntulu in favórea aceloru cestiuni: Nemica mai neintemeiatu de catu acésta asertiune. Au dóra deputatii romani din Ungaria si din Banatu nu lupta in dieta pèntru causele romaniloru din Transilvania tocm'a asié cas' cum densii ar fi nisce deputati Transilvaneni, daca nu mai bine? Éra in catu pèntru unu resultatu positivu, acésta e pururea nemica: ori au luptatu deputatii romani si din Transilvania, ori au luptatu numai deputatii romani din Ungaria si din Banatú, — totu atát!

Esiste o solidaritate de interesé intre romanii Transilvaniei si romanii din Banatu si din Ungaria, o solidaritate caroa — in adeveru nu se baséza pe veri b lege positiva, dar — si are basele cele mai naturali prin urmare celo mai tari, nu fictiune ci lucru realu, coneretu: este natiunalitatea nóstra.

Romanii Transilvaniei nu potu avé suferintie; fora cá acéstea se nu le sentiésca totodata si romanii din Ungaria si Banatu et vice versa. Astifelu e realitate; in fati'a carcia nu ni e permis a ne amagi cu fictiuni. Acésta solidaritate a intereselor ne face se luptámu unii pèntru altii ori am fi, ma si mai multu: face pe romanulu banatiénu se dica: noi, candu

vorbesco de Transilvaneni; pe Transilvanénu se dica: noi, candu vorbesco de Cristiani scl.

Din asta solidaritate ar urmá ca si procedur'a nóstra se fie aceea-si si solidara, adeca ca romanii Trniei inca se intro in activitate candu intra fratii loru. Asié ar fi daca legea ar tratá de o potriua pe toti romanii din éoci si din coto de Délulu - Mare. Fiindu inse cá legea face desclinire intre din éoci si din colo de Délu, trebuesce ca noi se luámu in consideratiune acésta deselinire importanta. Romaniloru din éoci de Délulu-Mare, legea li acórdá unu numeru marisioru (des' nu de ajunsu, dupa principiile fundamentale ale constitutiunei) de deputati, deci ei potu intrá, pe terenulu activitatii cá au cu ce intrá, des' putieni, dar incórcá daca relele nóstre se potu delaturá pre asta cale. Romaniloru Transilvaniei legea nu li acórdá neoi pe departe acelu numeru de deputati, deci ei nu potu intrá cáci n'au cu ce, si respective pre cati ii au, sunt de totu putienu pèntru a representá o natiune mare.

Des' romanii din Ungaria si din Banatu vor intrá in activitate, éra cei din Transilvania vor observá passivitatea, — adeca des' procedur'a nóstra nu va fi aceea-si, fiindu cá neoi legea electorala neoi dreptulu publicu nu sunt acele-si, totusi améndóue aste procedure au aceea-si tianta: salvarea intereselor nóstre comune si solidarie.

Toem'a aste interese comune ni impunu dóue procedure va se dica: romanii Ungariei si ai Banatului tocm'a cas' ai Transilvaniei sunt interesati ca in Transilvania se se observe acum passivitatea, si éra si este interesulu nostru alu tuturora ca romanii din éoci de Délulu-Mare se mai continue activitate pana candu mai potu sperá intr'ins'a. Alta data am incercatu se demustrámu acésta asertiune, deci acum nu mai repetim acele arguminte.

V. Cum ni se impare a fi mai bine!

Din cele premerse, bunulu cetitoriu va fi préceptulu cá noi suntemu pèntru o politica de passivitate in Transilvania, si acésta nu o recomandámu noi acé romaniloru Transilvaneni, cáci si-au recomandat'o si au inaugurat'o ei insisi, recunoscend'o de naturala situatiunei lor. Noi din parte-ne numai aprobámu si sustienemu passivitatea prochiamata dejá de densii.

Dar nu se póte ca se simu aflatu de bine si se sustienemu passivitatea mai nainte d'a fi essaminat adaca dens'a cuprinde caracteristicile principali ale unei bune politice, adeca: 1, daca e naturala; 2, daca nu impune sarcine nesuportabile; 3, daca se póte se devina unanima séu macar aprópe de unanimitate, pèntru ca astifelu din capulu locului de una parte se exprima o singura individualitate natiunala a romaniloru Trniei; éra de alta parte se aiba valórea unui factoru politicu?

Catu pèntru caracteristic'a prima afirmámu cá passivitatea este naturala, si afirma-

tiunea nóstra o basámu pe cercustanti'a cá acea passivitate a pureesu chiar de la poporu, s'a manifestatu in mai multe locuri cam in acéla-si timpu, pururea in spontaneitate deplina.

Catu pèntru sarcine, de acéstea nu impune defelu, ori mai bine dicendu: se reducu pana a desparé cu totulu in fati'a aceloru sarcine mari ce le-ar impune activitatea si de cari vorbiramu mai sus, precum: renunciarea la drepturile avute, incuviintiarea nedreptatiloru ce ni se facu scl.

Caracteristic'a a trei'a, adeca daca passivitatea póte se devina unanima, ni dá unu picu de cugetatu, si pèntru ca se nu alergámu la teorfi si la combinatiuni, vom judecá din esperiintiele unui casu coneretu, de pre timpulu candu ungerii Transilvaniei sub Schmerling inaugurasera passivitatea la carea alérga acum romanii.

Pre ungeri, sórtea cu forti'a si cu guvernulu i-au fostu privilegiatu de secle, astifelu in catu si-au potutu aduná capitale mari de poteri materiale, capitale de influentie pre tóte terenele si prin tóte regiunile incependu de la cele mai nalte pana la colibe, si-au potutu aduná capitale mari de intielegintia. In mani'a tuturoru acestoru capitale, candu ungerii prochiamara passivitatea fatia cu diet'a de la Sibiu, n'o potura essecutá astu-felu in catu neoi ungeru se nu intre in acea dieta, cáci totu intrara cam 3—4 insi, de órace guvernulu stau la despusetiune multe medilóce de a duce pre cei ce se dau de dusi. Cu tóte acéstea nu s'a disu neoi odata neoi de catra guvernulu neoi de catra alte natiuni cumca ungerii ar fi fostu representati cáci nimene nu póte permito in seriozitate cumca 3—4 insi ajungu a representá o natiune.

Ca se nu fimu optimisti, se presupunemu cá noi cei cu mai putienu stare materiala, mai putienu influentia si intielegintia mai putienu numerósa de catu a ungeriloru, n'am poté essecutá passivitatea astu-felu in catu se nu aléga neoi unu cercu romanu, ci ar intrá veri 2—3. Va dice cineva cá acesti 2—3 prodiți de la passivitate representa natiunea romana? Nu, precum n'au disu despre ungerii de la Sibiu.

Prin acéstea am voitu se dicemu cá passivitatea are si caracteristic'a a trei'a a unei bune politice, cáci póte deveni unanima, si tocm'a candu nu ni-ar succede acésta, se nu desperámu cáci o potemu apropiá de unanimitate, prin ce i conservámu calitatea de factoru politicu. Va se dica, daca cutare cercu romanu va alunecá se aléga deputatu, cerculu vecinu se nu se sparia cas' cum totulu ar fi perdutu ci se remana constantu in passivitatea sa d'a nu alegé defelu.

Anca mai multu de catu atafa: Ne magulesce speranti'a cá passivitatea se va poté essecutá la romanii Transilvaniei tocm'a in unanimitate, prin ce ar pune in unimire pe contrarii nostri politici. Basámu acésta spe-

impiná poetii romani in compunerea esametrlui, va constá in delaturarea hiaturiloru. Tóte hiaturile nu le vor poté incungirá neoi o data, celu putienu nu intr'o poesia mai mare. Dara pèntru acea se se siléscá, a se fori barem de hiaturile cele mai grele, mai urite, mai nesuferibile, precum sunt acele ce se nascu din intalnirea aloru doi, a, a loru doi o, a loru doi u, a lui u si a guturalu (u), a lui a guturalu cu o, a lui a guturalu cu a primitivu, a lui i cu a, u, o si a guturalu.

Dóue medilóce avemu in limb'a romana pèntru nemicirea hiaturiloru. Antaiu este apostrofarea unei dintre vocalele, ce casiuéza hiatulu. Limb'a poporulu romanu se sierbesce de mediloculu acésta in estinderea cea mai mare; din caus'a acésta limb'a nóstra poporalá este mai dulce armoniosá, mai libera de cascaturí, de catu limb'a séu mai bine dicendu, de catu dialeptele literatiloru romani. Literatii nostri nu admitu apostrofari in scrierile lor, fiindu cá dicu, cumca poporulu de rondu le intrebuintiéza numai de *lene*. Dal si poporulu francesu, si scriitorii franci se siervescu de apostrofari din caus'a lenei. Si marele oratoru Demostene s'a servitu de apostrofari, nu pèntru ca se delature cascaturele uricióse din cuventarile sale nemoritóre, ci pèntru cá a fostu unu omu leniosu. Apói toti poetii clasici de la Omeru pana la Ovidiu au trebuitu se fie nisce ómeni lenesi ca nesce dervisi, cáci toti s'au nisuitu a departá cascaturele din poésile lor.

Alu doilea medilóce este contragerea a loru dóue vocale intr'unu diftongu, astifeliu a lui e si a, e si i, o si i, u si i, a si i, i si i, a si u, u si a, e si o etc. Nu cumoseu neoi o limba carea s'ar bucurá de mediloculu acésta intr'o mesura atatu de estinsa, ca limb'a romana. Facendu poetii nostri o intrebuintiare buna din acéste dóue inlesniri presentate chiar de insasi limb'a romana, vor reduce densii cascaturele la o putienetate neinsemnata. Am indegetatu a nume cestiunea acésta a hiaturiloru, si-o voiu indegetá ori si candu mi se va dá ocaziune de a scrié ceva despre metric'a si poesi'a romana.

Asiu mai avé inca de adausu, cá esametrlu din limbele moderne diferesece de cel'a alu limbeloru antice prin acea, cá admite *trochee* in locu de spondees nu numai in piciorulu alu 6., ci si in cele patru picioróre de la inceputu, fiindu cá limbele moderne nu potu produce atate spondees, ca cele antice (gréca si latin'a.) Caus'a din carea limbele moderne nu se potu mesurá cu limbele antice in privint'a cantitatii silabeloru, mi-o rezervu spre desfasurare pèntru alta data. Deci form'a esametrlui anticu este — caeteris paribus — acésta:

— — — — —

Éra a esametrlui modernu acésta:

— — — — —

V. Reproducemu unele esametre gresite

din fragmentulu cantului I. alu Iliadei lui Omeru tradusu in romanesce de D. C. Aristias. *)

Versu 7:
Si suveranulu barbatiloru Atridu, si divinulu Achile,
Mesur'a versului acestuia nu póte fi dupa noi alta, de catu urmatórea:

— — — — —

Versulu originalu grecescu este urmatoriulu:
Ἀτρείδης τε ἄναξ ἀνδρῶν καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
Mesur'a lui:

— — — — —

In traducerea romana consta versulu din siepte picioré, prin urmare nu este esametre; mai departe versulu tradusu n'are neoi o cesura principala, pre candu originalulu posiede trei cesuri.

Versu 14:

Stem'a divin'a lui Hecebolu Apolonu, avendu elu in mana.

Mesur'a este dupa noi urmatórea:

— — — — —

Originalulu este urmatoriulu:

στέμμα' ἔχων ἐν χερσὶν ἐχθρόλου Ἀπόλλωνος.

Mesur'a-i acésta:

— — — — —

In traducerea romana aflámu éra si unu picioru mai multu de cum se cade, aflámu siepte picioré in locu de siese. Cuventulu *divin'* este unu adausu arbitriariu din partea traducatorului, cáci in originalu nu se afla-

Daca eliminámu din versu cuventulu *divinu*, indata capetámu unu esametre compusu dupa tóte regulele, precum:

Stem'a lui Hecebolu Apolonu avendu elu in mana.

Mesur'a si cesurile-i sunt:

— — — — —

Versu 21:

Respectandu pe Febu Apolonu Hecebolu, pe fiulu lui Jofe.

Mesur'a:

— — — — —

Si versulu acésta consta din siepte picioré. Póte cá autorulu, ilu, va fi mesurandu altminteré, dará mesuratu ori si cum, totu-si nu va poté scóte mai putienu, de siepte picioré. Astifeliu de versuri nu se potu numí esametre.

Am mai poté reproduce din fragmentulu presente inca multe esametre defectuóse, inse spatiulu nu ni permite.

V. Bumbacu.

*) Vedi Atheneulu romanu, anulu I, Nr. 10 si 11. Martiu si Aprile 1867. Bucuresci.

